

.týždeň 2015

- **Valerij Kupka: Radšej stojím na chodníku** (.sedem cností a nerestí, 3, 63)
 - Dnešní študenti prichádzajú na školu bez návyku a potreby čítať, treba ich to najprv naučiť, a ja používam donucovaciu metódu. Aj keď tým vyvolám nenávisť k literatúre, aspoň budú vedieť, čo nenávidia. Študent povie: Nenávidím Dostojevského! A čo tam nenávidíš? Keď povie: Raskolníkova, znamená to, že o tom niečo vie. Od nenávisti k láske je iba krôčik.
 - (...) Človek nemá právo na iróniu, kým nie je aj sebaironický.
- **Andrej Kiska: Poďme veci zmeniť** (rozhovor Štefana Hríba, 4, 18–23)
 - (...) Všetky najlepšie veci, ktoré sa nám podarili, vyplynuli z toho, že sme sa v aktuálnej situácii držali svojich hodnôt a že sme ich aj v ťažkých chvíľach obhajovali.
 - (...) Najmúdrejší ľudia sú tí, ktorí vedia povedať neviem, a nemusia sa tváriť, že všade boli a všetko videli.
- **Juraj Malíček: .popcorn Juraja Malíčka** (4, 65)
 - (...) Smiech oslobodzuje, a preto ho akákoľvek čo i len potenciálna tyrania nemá príliš v láske.
- **Daniel Pastirčák: Jesus Charlie?** (5, 47–49)
 - (...) Človek nemôže k Bohu preniknúť v uzavretej odpovedi, človek môže Boha iba prijať v otvorených otázkach.
 - (...) Humor nie je v prvom rade o zábave. Humor je duchovnou kvalitou sebareflexie. Umožňuje nám zásadným spôsobom odstúpiť od seba. Slobodný smiech je znakom pokory. Pyšný človek sa nedokáže zasmiať sám nad sebou. Humor nám najviac pomáha azda práve tam, kde prestávame brať samých seba smrteľne vážne a odvážime sa uzrieť komickú stránku vlastnej existencie.
- **Tomáš Janovic** (.smutná anekdota tomasa janovica, 6, 13)
 - U nás taká obyčaj. Kto je TOP, toho top!
- **Emília Vášáryová: Neprestaňme tiahnuť k dobru** (rozhovor Štefana Hríba, 6, 20–24)
 - (...) Čo nemôžem mať, to by mi nemalo chýbať.
- **Peter Zajac: Idea akadémie** (6, 33)
 - (...) [Vedeckému bádaniu] nemožno predpisovať ciele, ktoré má dosiahnuť. (...) Vedec, ktorý by sa mal riadiť len pravidlami trhu a racionalitou, zameranou na vlastný úspech, by veľmi rýchlo prestal byť odborníkom (...).
- **architekt Vladimír Deděček: Náčelníci sa schádzali do kruhu** (rozhovor Matúša Valla, 6, 56–57)
 - (...) Keď postupujeme podľa matematických pravidiel, výsledok je vždy estetický, a teda (...) matematická pravdivosť vedie k estetickému konštruktii.
- **Rémi Brague: O sekulárnej spoločnosti** (6, 49–52)
 - Nijaká spoločnosť nepretrvá, ak sa aspoň niektorí ľudia v nej nezahľadia ďalej ako na jedno storočie, ďalej, ako dokáže zažiť jednotlivec. Naozaj musíme hľadiť za hranice saeculum.
- **Martin Mojžiš: Z čoho vychádzame?** (11, 22–23)
 - Netreba sa (...) detailne starať o uplatnenie absolventov a o ich prípravu pre prax. Pokojne sa môžeme zavrieť do slonovinevej veže a vytvoriť v nej to, čo vždy robilo univerzitu univerzitou. Vôbec pritom nejde o to, či sa vysoké školy budú venovať základnému alebo aplikovanému výskumu a koľko budú mať

patentov. Podstatné je vytvoriť čo najzdravšie prostredie, v ktorom sa ľudia (učitelia aj študenti) spoločne a poctivo zaoberajú niečím zaujímavým a pritom ťažkým. Kľúčové slovo je poctivosť. Ak sa podarí na vysokých školách vytvoriť atmosféru poctivosti a náročnosti, pripraví to študentov pre prax lepšie než čokoľvek iné. A ak sa takú atmosféru vytvoriť nepodarí, budú univerzity exportovať do spoločnosti nepoctivosť a lajdáctvo. Pri všetkej zložitosti zabezpečovania chodu vysokých škôl je to v konečnom dôsledku takto jednoduché.

- **Peter Zajac: Mýtus výnimočnosti (13, 10–13)**

- (...) Rusko pokladalo vždy sebakolonizujúcich sa rusofilov a sovietafilov za užitočných idiotov, a tak s nimi aj nakladalo.

- **Tomáš Janovic: Slovenčina je presná (.smutná anekdota tomasa janovica, 11, 13)**

- Dovoľujú si, lebo sme im to dovolili.

- **Dáša Malíková: Násilníci majú dvojakú tvár (rozhovor Andreja Bána, 15, 30–31)**

- (...) Čím lepšie má človek pod kontrolou sám seba, o to menšiu má potrebu kontrolovať a ovládať druhých.

- **Tomáš Janovic (.smutná anekdota tomasa janovica, 16, 11)**

- Len osobnosť sa vie odosobniť.

- **Martin Mojžiš: Koány kaónov (17, 44–45)**

- Fyzici majú radi symetrie a časticoví fyzici obzvlášť. Celá teória elementárnych častíc je v istom zmysle založená na symetriách. Paradoxnou vlastnosťou časticovej fyziky pritom je, že mnohé z týchto symetrií sú takým alebo onakým spôsobom narušené. Zdá sa, že príroda má symetriu rada, ale zas nie bezvýhradne.

- **Jozef Majchrák: Ficova chyba (18, 22)**

- Vo vyjednávaniach je vždy silný ten, kto nie je odkázaný iba na jednu možnosť, ale disponuje viacerými scénármi.

- **Anton Vydra: Výsmech vážnosti (20, 55)**

- **Vladimir Jankélévich: Ironie**

- Takmer nič nie je také vážne, ako sa obávame, ani také bezvýznamné, ako dúfame.

- **Michal Hrabovec: Netrepezlivosť bude problém (rozhovor Františka Múčku, 22, 22–24)**

- Výrazne u detí cítiť aj skracovanie času, v ktorom sú ochotné čakať na efekt svojej práce. Dlhodobá práca na niečom ich odradzuje viac ako v minulosti. Buď chcú vidieť výsledky rýchlo, alebo do toho nejdú. Výhoda je, že možno budú vedieť rýchlejšie zavrhnúť nesprávnu, neplodnú cestu. Ale celkovo je to negatívum, hlavne vo vzťahoch. Zdá sa mi, že budú mať nižšiu toleranciu znášať dlhodobé problémy, napríklad choroby u členov rodín či iné komplikácie. Vzťahy sú dôležité aj v kooperácii či v biznise. Kvalitné vzťahy vznikajú často až po niekoľkých konfliktoch, keď sa tí ľudia začnú chápať, začnú si rozumieť, a potom môžu urobiť niečo užitočné. Ak s niekým skončíte vzťah po jednom nedorozumení, tak sa k tej plodnej fáze nedopracujete, či už v partnerskom vzťahu, alebo vo firme. To je veľké riziko. Nedostatok trepezlivosti môže byť aj problém vo výskumnej práci.

- **kouč a mentor Alex Havard: V Európe charakter opomínáme (rozhovor Lukáša Krivošíka, 22, 30–31)**

- Jana z Arcu bola upálená, keď mala 19 rokov. Bola líderkou? Nepochybne áno, aj keď ju upálili, čo na prvý pohľad nevyzerá ako úspech. Bol Thomas More lídrom? Áno, aj keď bol sťatý. Opäť, žiadny úspech.
- (...) Štyrmi základnými cnosťami už od čias antiky sú rozvážnosť, odvaha, miernosť a spravodlivosť. Hovorí sa im aj kardinálne cnosti, lebo všetky ostatné sú na nich akoby zavesené. No ja k nim pridávam ešte dve cnosti, ktoré sú dôležité pre rozvoj líderstva. Ide o kombináciu pokory a veľkodušnosti.

- (...) Cnosti rozvíjate tým, že ich opakovane používate. Na druhej strane, aj neresti sa upevňujú tým, že do nich opakovane padáte.
- Jany z Arcu sa raz spýtali, že ak jej Boh zjavil svoj úmysel vyhnáť Angličanov z Francúzska, načo ešte potrebuje jej armádu. Odpovedala, že my budeme bojovať, kým Boh nám prinesie víťazstvo. Modlitba je dôležitá, no nesmieme čakať, že Boh urobí všetko za nás.
- Kvôli dedičstvu osvietenstva sa tu na charakter nekladie až taký veľký dôraz. (...) Podľa osvietenstva dedičný hriech neexistuje. Takže problémom nie ste vy alebo ja, ale spoločnosť. Európania sú preto fanatici politických systémov. Veria, že politika zachráni svet. Neuvedomujú si, že dobro a zlo sú vnútri každého človeka. Ide podľa nich o sociálny problém, nie antropologický.
- (...) Veľkodušnosť si (...) vyžaduje istého ducha rebélie. Človek si musí povedať, že nechce byť len zombíkom a bezduchým konzumentom.
- Alexander Solženicyn i Ronald Reagan si v jednom momente povedali, že dosť bolo lži komunizmu. A to v situácii, keď si všetci okolo nich mysleli, že tu ten režim bude navždy.
- **ruská spisovateľka Ľudmila Ulická: Nie som človek perestrojky** (rozhovor Juraja Kušnierika, 22, 56–58)
 - Písanie je (...) veľmi dôležité. Keď človek píše, dochádza v ňom k zaujímavému procesu. V prvom rade si formuluje svoje vlastné názory. Okrem toho pracuje so slovom a to je tiež dôležité. A nakoniec: napísaný text mení človeka. Keď niečo napíšete, tak popri tom hlbšie porozumiete tomu, o čom píšete. Dozviete sa niečo, čo ste pred napísaním textu nevedeli.
- **Tomáš Janovic: Slovenčina je presná** (.smutná anekdota tomáša janovica, 23, 17)
 - Zmier sa s tým, že som fa okradol. A môžeme sa zmieriť.
- **Martin C. Putna: Pokánie je to najsilnejšie** (rozhovor Štefana Hríba, 25, 18–22)
 - Svätý Augustín vo svojej slávnej knihe *O božej obci* jasne rozlišuje, že existuje pozemská obec, ktorá nie je totožná s božskou obcou. Božia obec je neviditeľná a dokonca ani nie je identická s viditeľnou cirkvou. Vidí ju iba Boh. K tomuto rozdeleniu na Východe neprišlo.
 - Západ má, samozrejme, tisíce problémov. Ale ak sa človek pozrie na žije ďaleko najlepšie, pretože je tu základná sloboda v myslení, vo voľbách, v náboženstve.
 - Západ sa síce v dejinách dopúšťal genocíd, mimochodom rovnako ako ostatné civilizácie, rozdiel je však v tom, že Západ ich priznal, opísal, hanbí sa za ne. A kajú sa. Práve schopnosť pokánia je teraz na Západe najdôležitejšia. Schopnosť reflektovať vlastné chyby.
- **Marián Kičinko: Povinné bohatstvo čítania** (25, 32–33)
 - História ponúka dejiny vcelku, literatúra sa díva na dobu cez osud jedného človeka.
- **brat Filip** (.slovo brata Filipa, 28, 23)
 - **Goethe**
 - Pravda, ktorá mrzí, je lepšia ako lož, ktorá potešuje.
- **Robert Royal: Nebezpečenstvo idealizovania prírody** (30, 47)
 - Rozvoj technológií a dokonca aj moderného priemyslu nie je ani zďaleka len otázkou chamtivosti, ale v prvom rade slúžil na riešenie problému nedostatku, na zmierňovanie krutosti prírody a na uspokojovanie základných ľudských potrieb. Klimatické a iné ekologické problémy nevznikli len zo zla v človeku, ale aj z našich pokusov vyrovnáť sa s prírodou.
- **Tereza Nvotová: Bola som na Marse** (31, 7)
 - Máme prísun všetkého, na čo si spomenieme, a aj tak sme viac depresívni než ľudia v krajinách tretieho sveta. Nemáme takmer nič, o čo by sme potrebovali bojovať. Vytvárame si nepriateľov, len aby sme ich mali; cestujeme, študujeme, a aj tak nie sme spokojní. Snažíme sa kupovať si šťastie a uvedomíme si, že s nami niečo nie je v poriadku, iba keď vypadneme z našej rutiny. Uvedomíme si, že to nie je mimo nás, ale v nás.

- **Tomáš Janovic:** (.smutná anekdota tomáša janovica, 32, 17)
 - Život je ako pes. Vycíti, kto ho má rád. A toho potom miluje.
 - **Juraj Kušnierik: Sloboda pani Jiriny** (32, 45)
 - (...) Čo znamená byť skutočným intelektuálom? Nejde o to, koľko kníh človek prečítal a s akou hustotou sa v jeho textoch vyskytujú cudzie slová. Ide o schopnosť vidieť, o snahu nahliadnuť a porozumieť.
 - **Richard Ďurana: Intelektuál má našťvať čo najviac ľudí** (.sedem cností a nerestí, 32, 54)
 - **Scruton**
 - Úlohou intelektuála je nasrať čo najviac ľudí.
 - **Tomáš Zálesák: Keď naša myseľ zarastie trstinou** (33, 48–49)
 - Sloboda je aj podmienka rastu vedeckého poznania. Rast vedeckého poznania sa nedosahuje tým, že si naprojektujeme nejaký „vynález“, ktorého využitie je nám dopredu známe; takýto postup vlastne nie je možný. Najdôležitejšie aplikácie najprevratnejších vedeckých objavov vznikali ako sekundárny a neplánovaný produkt. To isté možno povedať aj o „úžitku“ vzdelania v širšom a najmä humanitnom zmysle. Podriadiť ho utilitárnym kritériám môže znamenať jeho zničenie.
 - **Lukáš Krivošík: Francúzsku výchovu rómskym deťom** (35, 49)
 - **Pamela Druckermanová: A dosť! Francúzske deti nevystarájajú pri jedle**
 - **istý francúzsky otec**
 - Deti musia pre svoje vlastné dobro pochopiť, že svet sa netočí len okolo nich. V istom zmysle je práve toto tajomstvom úspešnej socializácie každej ľudskej bytosti: Malé dieťa je centrované samo na seba a ostatný svet je tu pre uspokojovanie jednotlivých jeho potrieb. V istom zmysle je to prirodzené, keďže dieťa je bezbranné, odkázané a musí sa ešte len učiť fungovať ako samostatná bytosť. No ako rastie, zároveň sa musí tiež naučiť zladíť svoje absolutistické potreby s potrebami ostatných ľudí, ktorí žijú okolo neho.
 - **Tomáš Janovic** (.smutná anekdota tomáša janovica, 38, 17)
 - Dvaja Židia majú tri názory aj na to, prečo majú dvaja Židia tri názory.
 - **Lucia Piussi** (.priama reč lucie piussi, 38, 29)
 - **poľsko-britský sociológ Zygmund Baumann**
 - Nemôžeme byť absolútne slobodní a zároveň žiť v absolútnej istote.
 - **Juraj Karpiš: Dokážu to ja netopiere** (.ekonómovia exkluzívne, 39, 15)
 - Dobro je evolučne stabilnou stratégiou.
 - **Juraj Šalapa: Zberatelia umenia** (39, 27)
 - Moderné umenie je kontroverzné, ale nie preto, že je dekadentné, ale preto, lebo sa prenieslo cez krásu. Jeho zámerom nie je potešiť oko, ale vyprovokovať nás k premýšľaniu.
 - **Iva Mrvová: Zviera, alebo Boh** (39, 45)
 - **Tomáš Zálesák: Obec v kríze**
 - Život v pravde vracia politike aj politikej vede dôstojnosť. Umožňuje nachádzať poriadok uprostred neporiadkov doby. Učí nás nachádzať zmysel vo svete zamorenom nezmyslami. Ukazuje nám život v čase krízy.
 - **Tomáš Janovic: Slovenčina je presná** (.smutná anekdota tomáša janovica, 40, 21)
 - Kto si vie utiahnuť zo seba, veľa utiahne.
-

- **Massimiliano Fuksas: Infraštruktúra je dominantná** (rozhovor Matúša Valla, 40, 42–44)
 - (...) Mesto tvoria domy určené na bývanie, plus, povedzme, kancelárske priestory... A potom je tam zopár vecičiek tak trochu čudných, povedzme, inakších: katedrála, hrad, ... Táto dvojpercentná architektúra tu vždy bola a dnes sú z nej historické pamiatky.
- **Juraj Karpíš: Dole to ide ľahko, peklo je na konci** (.sedem cností a nerestí, 40, 46)
 - Dnešná kultúra si zamieňa úspech so šťastím.
- **František Mikloško:** (.kreslo pre františka mikloška, 41, 17)
 - Kedy sa Slováci v moderných dejinách dokázali zjednotiť a rozmýšľať a konať v širších súvislostiach? Bolo to pri voľbách v roku 1946, keď porazili komunistov. Bolo to v roku 1968, keď nás obsadili cudzie vojská, a bolo to v roku 1989. Bolo to vždy, keď sme sa cítili ohrození a keď sme boli súčasťou diania, ktoré nás presahovalo. V takých časoch sme nikdy nestratili svoju identitu, naopak, našli sme ju.
- **Tomáš Janovic: Pri veľmi čiernej káve s Jánom Štrasserom** (.smutná anekdota tomáša janovica, 41, 17)
 - My Židia sme vitálny národ. Ešte aj v Osvienčime sme išli na plný plyn.
- **rakúsky klavirista Rudolf Buchbinder: Poznanie oslobodzuje** (rozhovor Adriána Rajtera, 41, 48–49)
 - V priebehu rokov som zistil, že poznanie oslobodzuje. Keď nič neviem, nemôžem byť slobodný. (...) Čím pevnejšie sú základy, tým väčšiu slobodu má architekt.
 - Našťastie nevieme, čo je správna interpretácia, môžeme sa stotožniť s každou dobrou interpretáciou.
- **Tomáš Janovic:** (.smutná anekdota tomáša janovica, 42, 15)
 - S minulosťou sa vyrovnáme, len keď sa narovnáme.
- **Tomáš Janovic: Pri káve s Paľom Vilikovským** (.smutná anekdota tomáša janovica, 43, 17)
 - Boli sme zadobre s Hitlerom aj so Stalinom. Máme veľký koaličný potenciál.
- **Ladislav Kováč: Kvapky a balvan** (45, 41–42)
 - Malo by sa hádam stať definíciou, že intelektuál je vzdelanec, ktorý svoje poznanie odovzdáva verejnosti, pričom to, čo považuje za polopravdu, odhaľuje a odmieta ako najhoršiu formu lži.
- **Ján Lajčiak**
 - Mnohí naši činitelia netoľko svoj národ slovenský idealizovali, že v tých ideáloch sa rozplynula ich národná práca. Menovite tu mám na mysli idealistov Štúrovej doby.
- **Anton Srholec: Ako rozpávať o Bohu** (47, 8–10,)
 - Je veľa karikatúr o Pánu Bohu a nesprávnych predstáv, ktoré neveriacich len odrádzajú od náboženstva a viery.
 - Neveriaci, ktorý má štipku úcty k tajomstvu a k pravde a len trošku lásku k slovu, že nemôžem všetko povedať – tieto hlúposti a falzifikáty, toto nesprávne počínanie odmieta a nechce s tým mať nič spoločné. Koľko ľudí dobrej vôle sa od Boha odvrátilo len preto, že trpeli pre našu zlú náboženskú výchovu a pre úbohosť svedectva svojich starších spoluveriacich, ktorí mali za úlohu zoznámiť ich s Bohom. Toľkí dospievajúci chlapci a dievčatá odhodili náboženskú prax z detstva, lebo v danej situácii nenašli inteligentného kňaza alebo priateľa, ktorý by im pomohol udržať kontinuitu ako most medzi svetom, ktorý sa im rozpadol, a tým novým, o ktorom snívajú.

Tu sme zlyhali všetci. Kresťania, aj tí najosvietenejší, dlho nemali odvahu poukázať na nenapraviteľné zlo, ktoré sa páchalo na nevinných bytostiach v mene „katolíckej výchovy“. Separatizmus a skleník. Formalizmus a slepá poslušnosť. Až teraz vidíme, že strata zmyslu pre veci sväté, často strata viery a strata dôvery v cirkev sú len dôsledky zdravej reakcie. Tak intelektuálna výška a morálna úroveň mnohých neveriacich svedčia o Bohu práve tým, že dokázali odmietnuť karikatúry, ktoré sa im predkladali ako autentické obrazy Božstva.

- **Hans Urs von Balthasar**

- Desivý fenomén modernej nevery možno pokladať okrem iného aj za zásah Božej Prozreteľnosti, ktorá núti ľudstvo a najmä kresťanstvo, aby lepšie zmýšľali o Bohu.

- **katolícky filozof Jean Lacroix**

- Svojim priateľom ateistom vďačím za to, že ma naučili rozprávať o Bohu a nepodvádzať.
- Nepopierateľnou zásluhou neveriacich je aj to, že odmietaním každej formy modlárstva prispeli k veľkej intelektuálnej očiste ľudstva.
- Ak je relatívne ľahké rozprávať o Bohu negatívne – čo nie je, tým ťažšie je o ňom rozprávať pozitívne – čo Boh je. Aj veriaci, ktorý tvrdí, že v Bohu sú tri osoby, by si mal byť vedomý, že rozpráva v analógii, lebo Boh je „nadosobný“. Nič z toho, čo prežívame a rozprávame, nemožno bez opráv pripisovať Bohu. Boh sa vymyká každej definícii. (...) Každé úsilie poznať Boha len cestou rozumu sa končí v skepse. Obmedzené nemôže pochopiť neobmedzené. My koneční nemôžeme pochopiť nekonečno. (...)

V tomto bode práve neveriaci môžu byť k Bohu bližšie než my, ak majú úctu k pravde, tajomstvu a k slovu, ak majú intelektuálnu pokoru pred nevyspytateľným, nepoznatelným, tajomným. A učia nás, aby sme sa vyjadrovali opatrne. Tak pomocou svojej pochybnosti očisťujú obraz Boží.

- **Étienne Borne**

- Veda azda zabila Boha, ale tým Bohom je pohanský boh prírody.
- [Mali] by sme (...) odprosiť všetkých, ktorých urážame, zarmucujeme, pohoršujeme a odháňame zjednodušenými predstavami o tom, ktorý je nevyspytateľným a nepochopiteľným Tajomstvom.

- **Christoph Schönborn: Čo sa to, prosím vás, stalo? (rozhovor Štefana Hríba a Antona Vydru, 51–52, 20–25)**

- (...) V dejinách zmien sú dôležití ľudia, ktorí sa stali svätými až neskôr. Počas ich života boli neraz považovaní za problematických, narúšajúcich a nepohodlných. No práve oni priniesli cirkvi obnovu. Spomeňme si na svätého Benedikta, na Františka, na Ignáca z Loyoly, na Matku Terezu. Toto sú ľudia, ktorí priniesli naozaj hlboké zmeny.